

Rettelsesblad

Erstatter svarnotat af den 10. november 2025.

(Der er foretaget rettelse på titlen af Naalakkersuisoq i svarnotatet fra Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Indenrigsanliggender og Miljø til Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Familier og Indenrigsanliggender).

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan sikre alle alderspensionister adgang til en tryk og betalelig ældrebolig.

(Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Familier og Indenrigsanliggender)

1. behandling

Naalakkersuisut vil gerne takke forslagsstiller for forslaget.

Naalakkersuisut er enig med forslagsstiller i, at ældre med et lavt rådighedsbeløb, skal have mulighed for at bo i en bolig, der er til at betale. Der er i dag allerede mulighed for at støtte ældre og deres udgifter til husleje via boligsikringsordningen. Alderspensionister får eksempelvis et særlig fradrag til boligsikring efter de gældende regler.

Forslagsstiller referer til ordningen for kollegieboligerne. Naalakkersuisut vil gerne gøre opmærksom på, at huslejen for kollegieboligerne ikke er justeret siden 1990'erne, og at huslejen er fastsat til 850 kr. per måned. Det betyder, at Selvstyret derfor har en betydelig udgift forbundet med både at dække tab ved manglende indtægt til vedligehold. Der afsættes årligt betydelige beløb på Finansloven til at dække udgifter til såvel udgifter til nødvendig drift og vedligehold. Derudover bærer Selvstyret også ansvaret og udgiften for etableringen af nye kollegier, som også er en betydelig udgift.

Naalakkersuisut er som udgangspunkt ikke enig i, at kollegiebolig-modellen er den rette at overføre til ældreområdet. Der er mange fordele ved den nuværende model på ældreområdet, hvor kommunerne har ansvaret for at etablere boliger, som kan anvendes til ældre jf. gældende lejeforordning. Kommunerne har muligheden for at sikre boliger til visse samfundsgrupper, herunder ældre borgere. Kommunalbestyrelsen kan således udtage boliger fra egen boligmasse, til anvisning og udlejning til en vis samfundsgruppe. Kommunerne har det bedste kendskab til lokale behov. Kommunalbestyrelserne har et stort ansvar for at sikre, at der er boliger nok til ældre, og at kommunerne har en plan for ældreområdet. Det vil derfor være meget indgribende i den nuværende model, hvis Naalakkersuisut bliver ansvarlige for, at der er nok boliger som kan anvendes til ældre borgere, og der skal afsættes midler til at give ældre borgere en særlig lav husleje.

Naalakkersuisut mener på nuværende tidspunkt, at det er bedst, at kommunerne er ansvarlige for lokale anliggender og planlægning.

Der er ingen regler om hvad en ældrebolig faktisk er. Det er op til den enkelte kommune at definere det. Naalakkersuisut ser det som mest hensigtsmæssigt, at regler for ældreboliger fastsættes i den kommende lov om støtte til ældre. Naalakkersuisut ser derudover principielt gerne, at der etableres ældrekollektiver i alle større byer.

Såfremt regler om ældreboliger fastsættes i lov om støtte til ældre, vil der samtidig være grundlag for, at kommunerne kan kræve at få dækket udgifter til etablering og vedligehold af ældreboliger via (DUT), hvis evt. nye krav til udbuddet og indretningen af ældreboliger adskiller sig væsentligt fra det, som kommunerne allerede tilbyder. Det kræver, at kommunerne forpligter sig til at planlægge ældreområdet via de kommende krav om sektorplaner. Det indebærer blandt andet, at kommunerne bygger nok ældreboliger til at imødekomme den demografiske udvikling med stigende antal ældre. Reglerne for ældreboliger med deraf evt. følgende DUT-krav fra kommunerne vil skulle fastlægges i lyset af det økonomiske mulighedsrum.

For at opsummere, så er Naalakkersuisut er som udgangspunkt enig i forslagsstillers overordnede vision om, at ældre skal have mulighed for en bolig de enkelte kan betale.

Naalakkersuisut mener, at det skal sikres, at der i fremtiden er boliger nok og der er egnede boliger til at imødekomme ældre fysiske og sociale behov. Det mål kan understøttes via den kommende lov om støtte til ældre.

Naalakkersuisut mener ikke at kollegiemodellen er optimal at kopiere til ældreområdet.

Samtidig mener Naalakkersuisut også, at boligsikringsordningen allerede nu støtter ældre i betalingen af huslejen. Såfremt der skal tages flere særlige hensyn til ældre i boligsikringsordningen, så er Naalakkersuisut interesseret i at høre Inatsisartuts holdninger.

Naalakkersuisut ønsker en god debat.